

VLAAMS PARLEMENT

vergadering **C213 – WEL14**

zittingsjaar 2009-2010

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en
Armoedebeleid

van 4 mei 2010

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Cindy Franssen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de werkzaamheden van het coördinatieteam armoedebestrijding	3
Vraag om uitleg van mevrouw Cindy Franssen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de wijziging van het samenwerkingsakkoord tussen de federale staat, de gemeenschappen en de gewesten betreffende de bestendiging van het armoedebeleid	4
Vraag om uitleg van de heer Marc Hendrickx tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de automatische toekenning van inkomensgerelateerde rechten	6
Vraag om uitleg van mevrouw Lies Jans tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over concrete maatregelen naar aanleiding van de recentste Armoedebaarometer	
Vraag om uitleg van mevrouw Mieke Vogels tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de recente Armoedebaarometer	8
Vraag om uitleg van mevrouw Vera Van der Borght tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de uitvoering van het eindrapport ‘Professionalisering van de preventie en de behandeling van jongeren met eetstoornissen’	13
Vraag om uitleg van de heer Marcel Logist tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de uitbreiding van de kinderopvang	19
Vraag om uitleg van de heer Peter Gysbrechts tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de werking op de Vlaamse zorgboerderijen	22
Vraag om uitleg van mevrouw Lies Jans tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over voedsletikettering	24
Vraag om uitleg van mevrouw Danielle Godderis-T’Jonck tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over zorgnetwerken	26

■

Voorzitter: de heer Tom Dehaene

Vraag om uitleg van mevrouw Cindy Franssen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de werkzaamheden van het coördinatiecomité armoedebestrijding

De voorzitter: Mevrouw Franssen heeft het woord.

Mevrouw Cindy Franssen: Minister, begin dit jaar besliste de Vlaamse Regering om een coördinatiecomité armoedebestrijding op te richten voor het Vlaamse armoedebestrijdingsbeleid. Dat wordt uiteraard geleid door u, als coördinerend minister van Armoedebestrijding. Daarnaast zijn ook alle andere leden van de Vlaamse Regering in het comité vertegenwoordigd. Het comité heeft als taak in te staan voor de organisatie, de ondersteuning en de coördinatie van het Vlaamse armoedebestrijdingsbeleid.

Ik heb over dat coördinatiecomité en zijn werkzaamheden ook al een schriftelijke vraag gesteld. Uit uw antwoord bleek dat in dat comité het Vlaamse armoedebestrijdingsbeleid nu ook op politiek niveau vorm krijgt. Daarbij wordt in eerste instantie gedacht aan de opvolging op politiek niveau van de voortgang van het Vlaams Actieplan Armoede en van de Vlaamse inspanningen in het kader van het Europese Armoedejaar en het Belgische voorzitterschap. Het comité is een eerste keer samengekomen op dinsdag 16 maart 2010.

Zeker in het licht van het Europese jaar voor de bestrijding van armoede en sociale uitsluiting en het nakende Belgische EU-voorzitterschap is het noodzakelijk om meer duidelijkheid te verkrijgen over de werking en werkzaamheden van het opgerichte coördinatiecomité. Vlaanderen wil tijdens het voorzitterschap immers een belangrijke rol opnemen.

We zijn ondertussen minder dan 3 maanden van het voorzitterschap verwijderd, en dus heb ik een aantal vragen voor u. Kunt u verslag uitbrengen van de werking en van de werkzaamheden van het coördinatiecomité armoedebestrijding? Welke beslissingen heeft het coördinatiecomité al genomen in het kader van het Europese Armoedejaar en het Belgische voorzitterschap? Kunt u in deze commissie tevens verslag uitbrengen van de maatregelen en acties die Vlaanderen al genomen heeft of nog plant in de toekomst, al dan niet in samenwerking met het federale niveau, in het kader van het Europese Armoedejaar en het Belgische voorzitterschap?

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Mevrouw Franssen, het coördinatiecomité kwam inderdaad een eerste keer samen op 16 maart 2010. Er werd een stand van zaken gegeven met betrekking tot het Europese jaar voor de bestrijding van armoede en sociale uitsluiting, evenals van het permanent armoedeoverleg en de opmaak van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding. Specifiek inzake het Europese Armoedejaar werd gevraagd de inventaris van activiteiten van het Steunpunt Armoedebestrijding aan te vullen en mij als coördinerend minister op de hoogte te houden van initiatieven die mijn collega's zullen nemen. Het coördinatiecomité zal opnieuw samenkomen op 12 en 19 mei, om zijn taak en rol voort te zetten.

In overleg met alle gemeenschappen werden vier Belgische prioriteiten voor het Europese Armoedejaar bepaald. Een eerste prioriteit betreft de bestrijding van kinderarmoede. Op 2 en 3 september wordt een conferentie georganiseerd door de programmatorische overheidsdienst (POD) Maatschappelijke Integratie in samenwerking met de gemeenschappen, de Koning Boudewijnstichting, UNICEF en Eurochild. We willen uiteindelijk ook komen tot een Europese aanbeveling inzake kinderarmoede. De Europese Commissie gaf reeds aan dat de timing krap is om dat nog in 2010 rond te krijgen. In dat geval willen we minstens een sterke aanzet geven voor deze aanbeveling, zodat ze in 2011 kan worden gerealiseerd.

De tweede prioriteit is de bestrijding van dak- en thuisloosheid. Op 9 en 10 december wordt daarover in Brussel een evenement georganiseerd door de POD Maatschappelijke Integratie

in samenwerking met een aantal organisaties, zoals de Fédération Européenne d'Associations Nationales Travaillant avec les Sans-Abri (FEANTSA), Front Commun SDF (sans domicile fixe) en het Belgisch Netwerk Armoedebestrijding.

De derde prioriteit is het optrekken van de laagste inkomens. Dat punt ligt gevoelig in Europa, waar momenteel geen echt draagvlak bestaat voor de verhoging van de laagste inkomens. De federale overheid onderzoekt of er een werkbaar Europees concept kan worden gevonden. Vlaanderen heeft weinig rechtstreekse bevoegdheden op dit vlak, tenzij via de automatische en/of inkomensgerelateerde toekenning van bepaalde rechten. We zullen dat dan ook opnemen in het nieuwe Vlaams Actieplan Armoedebestrijding, bijvoorbeeld in het kader van de schooltoelage en het decreet sociale bescherming. Daarnaast zal ik bij mijn federale collega's blijven pleiten voor een verhoging van de uitkeringen die momenteel nog onder de armoederisicodrempel liggen. Dat is een verhaal dat u van mij kent. Het blijft een cruciale actie om armoede, ook in Vlaanderen, effectief terug te dringen.

Een laatste, maar niet minder belangrijke prioriteit is het stimuleren en verspreiden van de beleidsparticipatie van mensen in armoede. In dat verband wil ik het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding en de opgeleide ervaringsdeskundigen als goede praktijken in de kijker zetten. Ten slotte zullen we samen met de federale regering en de gemeenschappen streven naar een passage over armoede in de eindverklaring van het Belgische voorzitterschap op de top in december.

Naast die algemene werkzaamheden vanuit mijn coördinerende rol kunnen ook mijn collega's uit de Vlaamse Regering initiatieven nemen binnen hun bevoegdheden. Zoals reeds vermeld, zijn we op dit moment bezig met de coördinatie en de inventarisatie van de initiatieven die daar op de een of andere manier een ondersteunende rol zouden kunnen vervullen.

De voorzitter: Mevrouw Franssen heeft het woord.

Mevrouw Cindy Franssen: Minister, ik dank u voor uw antwoord. U verwees naar de verslagen die u op het coördinatiecomité gebracht hebt over het permanente armoedeoverleg, en naar de verdere aanvulling van de inventarisatie van het steunpunt. Kunnen wij daar eventueel een schriftelijk verslag van krijgen?

Minister Ingrid Lieten: We zullen u dat laten bezorgen.

Mevrouw Cindy Franssen: Bedankt. U verwees ook naar het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding. Hebt u enig zicht op de stand van zaken? Wanneer mogen we dat ongeveer verwachten?

Minister Ingrid Lieten: Wij proberen daar hard aan door te werken met de collega's en de verschillende diensten. De bedoeling is om voor het reces te kunnen landen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Cindy Franssen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de wijziging van het samenwerkingsakkoord tussen de federale staat, de gemeenschappen en de gewesten betreffende de bestendiging van het armoedebeleid

De voorzitter: Mevrouw Franssen heeft het woord.

Mevrouw Cindy Franssen: Voorzitter, minister, collega's, in 1998 werd het samenwerkingsakkoord tussen de federale staat, de gemeenschappen en de gewesten betreffende de bestendiging van het armoedebeleid ondertekend.

Dat akkoord voorziet in een coördinatie van het armoedebestrijdingsbeleid op de verschillende beleidsniveaus rond een drietal hoofdprincipes. Armoedebestrijding beoogt het herstel van de grondrechten van mensen in armoede; armoedebestrijding vereist een transversaal, globaal en gecoördineerd beleid; en het armoedebestrijdingsbeleid moet worden versterkt door alle beleidsniveaus te betrekken en de mensen die in armoede leven aan het beleid te laten participeren. In het kader van het samenwerkingsakkoord werd tevens onder meer het ‘Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting’ opgericht als permanent instrument voor de coördinatie van het armoedebestrijdingsbeleid en werd een Interministeriële Conferentie (IMC) opgericht rond maatschappelijke integratie die minstens tweemaal per jaar samenkomt.

Minister, tijdens de vergadering van de IMC van maart 2009 werd een consensus bereikt over een actualisering van het samenwerkingsakkoord. In uw beleidsnota 2009-2014 ‘Armoede uitsluiten, armen insluiten’ verwijst u naar deze actualisering, maar nu zijn we een jaar later en de actualisering is nog steeds niet bekrachtigd. Naar verluidt had u de voorliggende tekst van de actualisering van het samenwerkingsakkoord, waarover de verschillende bevoegde ministers van de diverse regeringen in 2009 een consensus hebben bereikt, nog graag willen wijzigen.

Minister, kunt u bevestigen dat u de voorliggende actualisering van het samenwerkingsakkoord, waarover in maart 2009 een consensus werd bereikt tussen de bevoegde ministers van de verschillende regeringen, wenst te wijzigen? Kunt u toelichten welke amendementen u graag in naam van de Vlaamse Regering wilt toevoegen aan het samenwerkingsakkoord en voor elk van de amendementen de motivatie meedelen? Hoe zijn deze amendementen tot stand gekomen?

Hebt u uw wens om de tekst van de actualisering van het samenwerkingsakkoord te amenderen al kenbaar gemaakt aan de collega-ministers bevoegd voor armoedebestrijding? Zo ja, heeft er al inhoudelijk overleg plaatsgevonden met het oog op een nieuwe consensus? Zo nee, wanneer wordt een dergelijk overleg gepland?

Indien de tekst opnieuw wordt aangepast, zal ook de procedure tot goedkeuring opnieuw doorlopen moeten worden. Binnen welke termijn verwacht u een definitieve goedkeuring van de actualisering van het samenwerkingsakkoord?

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Ja, ik kan bevestigen dat ik de voorliggende actualisering van het samenwerkingsakkoord wens te wijzigen. We zijn de tekst aan het bestuderen, maar ik wil toch al minstens één element toevoegen aan de actualisering van het samenwerkingsakkoord.

Een eerste is dat het tweejaarlijkse verslag van het steunpunt bijzondere aandacht moet schenken aan beleidsthema's waar verschillende overheden voor bevoegd zijn, zodat de inspanningen van de verschillende overheden inzake armoedebestrijding beter op elkaar worden afgestemd. In de praktijk blijkt nog al te vaak dat interfederale thema's moeilijk kunnen worden aangepakt, aangezien de overheden zich eerder richten op de eigen, federale of regionale bevoegdheden. Het steunpunt is ideaal geplaatst om interfederale thema's op te nemen, gezien zijn samenstelling en opdracht.

Dit is nog niet besproken met mijn collega-ministers. Er is nog geen datum voor overleg gepland, want ik wil het voorstel eerst aftoetsen met het werkveld. Tevens wil ik onderzoeken hoe het samenwerkingsakkoord de armoedebestrijding op de verschillende beleidsniveaus kan versterken en beter op elkaar kan afstemmen.

Ik kan nog geen timing vooropstellen, aangezien het nog onduidelijk is of het samenwerkingsakkoord effectief in die zin zal worden gewijzigd.

De voorzitter: Mevrouw Franssen heeft het woord.

Mevrouw Cindy Franssen: Ik dank u, minister. U hebt een punt wat de interfederale thema's betreft, en armoede is een zaak van iedereen en van elk niveau: er moet een betere afstemming komen.

Ik wil toch aandringen op een snelle afhandeling van dit dossier. U weet uiteraard ook dat het belangrijkste is dat we vooruit kunnen gaan. De IMC is niet altijd aangewend zoals het moest. Men kwam evenmin altijd samen wanneer het moest. Men zou daar een tandje moeten bijsteken. Juist daarom zou ik niet al te lang wachten om de amendementen van de Vlaamse overheid op het samenwerkingsakkoord in te dienen zodat we dat zo snel mogelijk kunnen afhandelen, ook in het belang van de mensen in armoede.

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Ik wil me uitdrukkelijk aansluiten bij de repliek van mevrouw Franssen. Ze stelt terecht dat armoede een zaak is van iedereen en afstemming is heel belangrijk.

U bent de tekst aan het bestuderen, minister, maar intussen zijn we een jaar verder. U hebt ernaar verwezen in uw beleidsnota, u kunt op dit ogenblik nog geen concrete timing geven inzake de wijzigingen die u wilt aanbrenge in de tekst. Ik wil erop aandringen dat u hier bij hoogdringendheid werk van maakt en dit niet op de lange baan schuift. Ik begin daar een beetje voor te vrezen.

Minister Ingrid Lieten: Collega's, het klopt niet dat wij het op de lange baan schuiven. We hebben een federale interkabinettenwerkgroep gehad in april. Er wordt aan gewerkt. Ik zal u de exacte stand van zaken geven.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Marc Hendrickx tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de automatische toekenning van inkomensgerelateerde rechten

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Voorzitter, minister, dames en heren, we blijven in dezelfde sfeer. Enkele weken geleden namen we kennis van de resultaten van de Armoedebareometer. Dat is een instrument van twaalf armoedeorganisaties die zich verenigden in Decenniumdoelen 2017. Met die barometer meten ze het percentage van de bevolking dat armoedegerelateerde problemen ervaart met wonen, werk, onderwijs enzovoort.

Voor 2009 noteren ze verschillende zorgwekkende trends. Het aantal gedwongen uithuiszettingen nam overhand toe, terwijl diegenen die een woonst hadden vaak moeite hadden die voldoende te verwarmen. Ook stelde het een scherpe toename vast van de betalingsachterstanden met maar liefst 8,3 procent. Ik kan nog zulke conclusies aanhalen, en in elk geval: na enkele jaren van positieve kentering – of toch minstens stagnatie – is de armoedebestrijding opnieuw verslechterd.

De oplossingen die Decenniumdoelen vooruit schuift, zijn niet nieuw: een verhoging van de uitkeringen, een verhoging van de werkgelegenheidsgraad en drempelverlagende initiatieven op het vlak van onderwijs en sociale voorzieningen. Het oordeel over de wenselijkheid en betaalbaarheid daarvan ligt uiteraard bij de Vlaamse Regering. Ik zou aan dat klassieke recept van verhoogde uitkeringen toch iets willen toevoegen: het is niet alleen noodzakelijk dat er een uitkering is voor wie dat nodig heeft, het is minstens zo belangrijk dat hij of zij die ook effectief krijgt. Heel wat premies, tegemoetkomingen, uitkeringen, toelagen enzovoort komen niet terecht bij diegenen die er recht op hebben. Het huidige stelsel van sociale toelagen is een

wirwar waar een kat zijn jongen soms niet in terugvindt. Voor de doelgroep, de veelal laagopgeleide sociaal zwakkeren is het dan ook bijzonder moeilijk te weten waar ze precies recht op hebben en hoe ze dat correct kunnen aanvragen.

In het regeerakkoord heeft de regering de wens uitgesproken hier iets aan te veranderen. Een voor de hand liggende oplossing is de zogenaamde ‘automatische rechtentoekenning’: premies en sociale rechten automatisch toekennen als wordt vastgesteld dat iemands inkomenssituatie of sociale context deze toekenning rechtvaardigt, zonder dat de rechthebbende hier een specifieke aanvraag voor moet indienen of andere procedures doorlopen.

Minister, ik heb hierover reeds minister Bourgeois ondervraagd en u schriftelijke vragen gesteld. Uit uw antwoorden kon ik opmaken dat u al aanzienlijke inspanningen hebt gedaan om deze ambitieuze opdracht tot een goed einde te brengen. Dat vereist evenwel heel wat administratieve operaties. De Vlaamse overheid moet immers inzage krijgen in de nodige databanken, teneinde de financiële en sociale situatie van elke Vlaming te kunnen opvolgen.

Minister, hoever staat de regering met haar initiatieven om een automatische rechten-toekenning mogelijk te maken? Voorziet de regering in een algemeen toekenningsstelsel dat meteen in zijn volledigheid wordt geïmplementeerd, of wordt dit stelsel voor enkele specifieke toelagen gebruikt? Werd al binnen de regering afgetoetst of de automatische rechtentoeekenning tot verhoogde opname van de sociale toelagen zou leiden? Zo ja, werden daar al budgettaire conclusies aan gekoppeld?

De voorzitter: Mevrouw Franssen heeft het woord.

Mevrouw Cindy Franssen: Minister, de automatische toekenning van de sociale grondrechten zijn heel duidelijk opgenomen in de beleidsnota Armoedebestrijding. U hebt een heel grote bondgenoot in mij om daar heel snel werk van te maken. Het is niet alleen uw bevoegdheid, maar ook van alle ministers. Natuurlijk bestaat al de rechtenverkenner, maar dat is een eerste stap. Als we echt de armoede willen bestrijden, dan moeten we overgaan naar die automatische toekenning. Minister, hoever staan we? Kunnen we een tandje bijsteken?

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Voorzitter, naar aanleiding van de bespreking van de beleidsnota hebben we de kans gehad om hierover heel uitvoerig te discussiëren. Minister, ik dring er ook op aan daar vlug werk van te maken. Net zoals in heel veel van de dossiers waarvoor u, als minister van Armoede, verantwoordelijk bent, zijn er natuurlijk ook heel wat rechten die niet onder u, als Vlaams minister, vallen, maar waarvoor de federale overheid verantwoordelijk is. Door op het Vlaamse niveau dringend werk te maken van de automatische toekenning van die rechten, hoop ik dat u, naar aanleiding van het federale overleg met uw collega's, hen daar toch ook wel op wijst en dat u erop aandringt om er ook op het federale niveau een prioriteit van te maken.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Voorzitter, op 12 februari besliste de Vlaamse Regering haar goedkeuring te hechten aan het principe om in alle administratieve processen waarin een inkomenstoets is opgenomen, inkomensgegevens digitaal te consulteren in beschikbare authentieke bronnen. De Vlaamse ministers werden gelast hun betrokken administraties op te dragen om, met het oog op de implementatie van dit principe, waar nodig en mogelijk voorstellen tot aanpassing van de regelgeving uit te werken, in afstemming met de onderliggende ICT-processen. De entiteit e-IB/CORVE (e-government en ICT-beheer/Coördinatiecel Vlaams e-government) werd opgedragen alle nodige voorbereidingen te nemen voor het ontsluiten van de authentieke bronnen met inkomensgegevens, waar nodig in overleg met het federale niveau met betrekking tot de gegevens van de FOD Financiën (federale overheidsdienst).

De entiteit Wetsmatiging kreeg de opdracht om, in samenspraak met de cellen Wetskwaliteit, de huidige regelgeving te screenen om, waar nodig en mogelijk, te komen tot afstemming, vereenvoudiging, verfijning en/of standaardisering van het inkomensbegrip. Het College van Ambtenaren-Generaal (CAG) werd opgedragen de projecten die betrekking hebben op het digitaal consulteren van inkomensgegevens te bundelen en met hoge prioriteit op te nemen in het meerjarenplan ‘Slagkrachtige Overheid’.

Collega's, dat is dus zowat de stand van zaken met de acties die we hebben ondernomen.

Over het toekenningssysteem is momenteel nog geen beslissing genomen. De werkzaamheden die ik zonet heb vermeld, moeten hiervoor eerst afgerond worden, zodat we een gefundeerde beslissing kunnen nemen over welke rechten automatisch toegekend kunnen worden. In elk geval denken we aan de schooltoelage als pilootproject.

Binnen de regering werd nog niet afgetoetst of de automatische rechtentoekening tot verhoogde opname van de sociale toelagen zou leiden. Dat is natuurlijk een inschatting die iedereen moet maken. We hebben dat ook op de agenda gezet van het overleg met de federale staatssecretaris Courard, dat in maart is gehouden. Het is een heel ambitieus doel. Het is ook een complex gegeven op het vlak van procesanalyse, bronnengegevens, ICT-knooppunten. Alle stappen werden gezet. Iedereen is ook aan het werk gezet.

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik noteer dat het principe op zich al is goedgekeurd binnen de Vlaamse Regering. Daar hadden we weet van. De concrete uitwerking loopt, waardoor er natuurlijk nog geen beslissing kan worden genomen in een aantal concrete gevallen. U vermeldt de mogelijkheid van de schooltoelage als pilootproject. Op zich is dat natuurlijk een nobel doel. Ik zou u toch willen vragen dat strikt op te volgen. Elke maand extra vertraging is er een te veel.

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Lies Jans: Vorige week hebben we een interessante gedachtewisseling gehouden met de heer Morris van de administratie Welzijn over de administratieve vereenvoudiging. Een van de elementen die daar ook aan bod is gekomen, is het belang van die inkomensontsluiting, om de gegevens, ook van de federale overheid, te pakken te krijgen.

U zegt dat de administratie CORVE en Wetsmatiging stappen zetten. De heer Morris bevestigde toch dat er heel wat problemen zijn op het federale niveau. Als reactie daarop heb ik tegen minister Vandeurzen gezegd dat ik graag zou hebben dat hij die mensen achter de veren zou zitten. Ik zou diezelfde vraag ook aan u willen richten.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Lies Jans tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over concrete maatregelen naar aanleiding van de recentste Armoedebaarometer

Vraag om uitleg van mevrouw Mieke Vogels tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de recente Armoedebaarometer

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Lies Jans: Voorzitter, minister, de inleiding over de Armoedebaarometer is eigenlijk daarnet al voor een deel gegeven door de heer Hendrickx. Ik zal dus geen tijd verspillen.

De enige belangrijke vaststelling ter zake is dat de armoede bij de maatschappelijk kwetsbare groepen steeds toeneemt. De drempel waardoor mensen in de armoede verzeilen, wordt steeds lager. Er zijn heel veel factoren waardoor mensen in de armoede terechtkomen. Ik had een aantal algemene vragen, maar door de inleidende vragen, ook van mevrouw Franssen, zijn er al een aantal vragen beantwoord.

Minister, welke conclusies trekt u uit die Armoedebaarometer? Het gaat hier immers alweer over een rapport dat de trend van de jongste maanden en jaren bevestigt. Welke concrete initiatieven hebt u al genomen? U zegt dat u bezig bent met het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding. Tegen het reces zou dat klaar zijn, maar wat is er ondertussen gebeurd? Mijn vraag over het overleg met collega's op andere niveaus is al deels beantwoord. Welke concrete acties ziet u in de nabije toekomst?

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Voorzitter, ik ben blij dat we, dankzij deze vijf 'incidenten' van leden, toch een half uur van onze parlementaire tijd besteden aan armoede. Dat zal niet veel uithalen: vandaag zullen de rechters die de verkiezingen nogmaals ongeldig verklaren, centraal staan, en een zekere mijnheer Bracke, die plots N-VA'er is geworden. Dat bewijst dat we nog maar eens met onszelf bezig zijn.

Dat vind ik heel erg. We lezen immers bijna dagelijks her en der berichten dat het niet goed gaat met de armoede. Als het niet gaat over lijsten van schuldbemiddeling, dan gaat het inderdaad over de Armoedebaarometer, die er vrij duidelijk op wijst dat we op alle terreinen niet goed bezig zijn. Ik heb het vrij moeilijk met de antwoorden die daar steeds weer op volgen. Minister, dan gaat het niet over u persoonlijk: ook bij andere collega's is dat zo. Er wordt gezegd dat men ermee bezig is, dat er coördinatiecomités zijn. Er wordt gezegd dat men bezig is met een wijziging van het samenwerkingsakkoord. De mensen die momenteel hun rekeningen niet kunnen betalen en uit hun huis dreigen te worden gezet, hebben daar zo weinig boodschap aan.

U stelt dat u het samenwerkingsakkoord wilt wijzigen en dat u dat aan het bestuderen bent. Over een maand zijn er echter nieuwe verkiezingen. Waarschijnlijk zullen weer andere ministers bevoegd worden. Misschien hebben die op hun beurt ook hun opmerkingen over dat samenwerkingsakkoord, en hebben ze ook nog eens 1 jaar nodig om dat te bestuderen. Op deze manier gaat het hoegenaamd niet vooruit.

We weten allemaal dat we niet moeten coördineren en afspreken: de sleutel van alles is het feit dat de uitkeringen momenteel veel te laag zijn en onder het Europese minimum liggen. Een recente studie van het Centrum voor Sociaal Beleid Herman Deleeck en de Katholieke Hogeschool Kempen (KHK) heeft nog eens heel duidelijk aangetoond dat al onze uitkeringen eigenlijk niet armoedebestendig zijn, laat staan dat ze welvaartsvast zouden zijn. Mensen met een uitkering lopen een steeds groter risico om arm te worden. Dan denk ik: laten we alstublieft stoppen met coördinatiecomités en nogmaals rapporten maken. Eigenlijk weten we het allemaal. Ik hoor u dan zeggen dat u wel weet dat dit de essentie is, maar dat er momenteel in Europa geen draagvlak is voor een Europees minimum of het voeren van een debat daarover. Moeten we dan niet een signaal geven, als Belgisch voorzitter? Europa blijft ook niet geloofwaardig, hoor. Europa vindt alleen miljarden euro's om banken te redden. Diezelfde banken die ons met die rommelkredieten hebben opgezadeld, beginnen nu tegen de zwakke lidstaten te speculeren. Dezelfde mensen moeten dat alweer tegenhouden met hun belastinggeld. Waarmee zijn we dan bezig?

Minister, ik heb gehoord dat u de ambitie hebt om bij de volgende verkiezingen een belangrijke plaats te bekleden. Ik nodig u uit om dit, als vertegenwoordiger van uw partij, mee als een heel belangrijk punt op die verkiezingsagenda te zetten. Als hopelijk begin juli wordt onderhandeld over een nieuw federaal regeerakkoord, laten we dan als Europees voorzitter het voorbeeld geven: laten wij ten minste die uitkeringen optrekken. Als wij dat al

doen, dan zullen we als Europees voorzitter geloofwaardig zijn om daar ook een breder draagvlak in de andere lidstaten voor te zoeken. Kom dus nu nogmaals niet zeggen dat erover wordt gepraat, dat er coördinatiecomités zijn, dat de samenwerkingsakkoorden zullen worden gewijzigd. Gedaan met kakelen: laten we nu eieren leggen, in het belang van de steeds grotere groep mensen die echt in de ellende zitten.

De voorzitter: Mevrouw Van der Borght, u wenst mee te onderhandelen?

Mevrouw Van der Borght heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borght: Neen, voorzitter. Zoals ik al heb gezegd, laat ik dat over aan mensen die dat beter kunnen dan ik.

Ik sluit me aan bij de vraagstellers. Dit is een probleem dat blijkbaar zeer moeilijk te vatten is. Er komen steeds nieuwe armen bij. Ik heb het hier al meermaals gezegd. Vroeger waren er de kansarmen. Dat was de eerste groep waarmee we werden geconfronteerd als we het hadden over de armoedeproblematiek. Vervolgens kwam de armoede bij de ouderen erbij, dan de armoede bij de alleenstaanden. Nu, zeer recent, is er de armoede bij de kleine zelfstandigen, die fenomenaal sterk toeneemt.

Dat zijn dus allemaal verschillende groepen die om een andere reden in de armoede zijn terechtgekomen en dus een verschillende aanpak vragen. De beste garantie om oudere mensen uit de armoede te houden, is het hebben van een eigen woning. Wat armoede bij kansarmen betreft, is het belangrijk de spiraal te doorbreken. Minister, zijn er cijfers beschikbaar waaruit blijkt dat het beleid resultaten heeft afgeworpen? Bij generatiearmoede worden kinderen geboren in een kansarm gezin en mogen we er bijna automatisch van uitgaan dat zij de volgende generatie in armoede worden. Het komt erop aan die kinderen daar tijdig uit te kunnen halen. Ik wil weten of het beleid daarin geslaagd is. De Armoedebaremeter maakt niet duidelijk hoeveel kinderen uit kansarme gezinnen via welk beleidsaccent uit de armoede zijn gehaald. Het beleid moet daarop afgestemd kunnen worden. Armoede bij alleenstaande ouders vraagt dan weer een andere aanpak. Armoede bij zelfstandigen is een nieuw fenomeen dat eveneens een specifieke aanpak vergt.

Het is niet gemakkelijk daar cijfers over te verzamelen. Niet iedereen loopt daarmee te koop of krijgt graag die stempel. Nochtans is de erkenning van het probleem een eerste stap. Ik raad mensen die met armoede worden geconfronteerd, dan ook altijd aan zich te laten begeleiden en gebruik te maken van de mogelijkheden en maatregelen. Mits een goede begeleiding en ondersteuning kunnen zij stap voor stap resultaat boeken.

Minister, kan worden onderzocht of het beleid resultaat boekt?

Mevrouw Mieke Vogels: Mevrouw Van der Borght, ik denk dat er van weinig thema's zoveel professoren en onderzoekers rijk zijn geworden als van het onderzoeken van armoede.

Mevrouw Vera Van der Borght: Maar dan weten we nog altijd niet welke beleidsmaatregel er bijvoorbeeld voor heeft gezorgd dat kinderen die in armoede zijn geboren, er nu vandaag niet meer in zitten.

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Ik sluit me aan bij dit debat. Ik zit hier al sinds 1995. Deze problematiek kwam toen al aan bod. Er worden heel wat initiatieven aangekondigd. Mevrouw Vogels zegt terecht dat er heel wat studies en onderzoeken hebben plaatsgevonden, zowel uit de pot van de Vlaamse Gemeenschap als uit een andere financiële pot. Op het terrein stellen we echter vast dat de toestand steeds erger wordt om diverse redenen. Mevrouw Van der Borght, u hebt gelijk dat men doelgericht moet werken. De stijgende problematiek van de kleine zelfstandige die nu in de armoede terechtkomt, moet op een totaal andere manier worden aangepakt dan de problematiek van de alleenstaande moeder met drie kleine kinderen.

Minister, ik heb de indruk dat er te veel versnipperde initiatieven worden genomen. Het lijkt me nuttiger te werken rond een aantal grote thema's waar u als bevoegde minister keuzes moet maken. Nu worden de middelen vaak over veel kleinere initiatieven verdeeld, wat leidt tot een versnippering van de middelen en in de praktijk ook heel vaak tot een verspilling van de middelen.

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan: Ik wil van deze gelegenheid gebruik maken om een aantal vragen te stellen. Mevrouw Dillen zei net dat er te veel versnippering is. Ik denk dat er veel initiatieven naast elkaar bestaan waardoor we niet meer weten wat er wel of niet is beslist. Daarom moet u dit als coördinerend minister, met weinig budget doch heel veel macht over uw collega's, aanpakken.

Er is ook een vraag gesteld over de coördinatiecél. Ik zal het antwoord met interesse lezen in het verslag.

Ik denk dat er een aantal drastische beslissingen moeten worden genomen. Een aantal maanden geleden heeft de kinderrechtcommissaris hier een toelichting gegeven over armoede. We hadden hem ter zake om een advies gevraagd. Hebben we dat advies intussen al gekregen? Moeten we, wanneer het gaat over kinderen en armoede, niet een aantal concrete maatregelen nemen?

Wij zouden graag hebben dat u een aantal maatregelen neemt zodat we, als we voorzitter van de Europese Unie zijn, goed voorbereid zijn. Op dit ogenblik liggen de kaarten inderdaad een beetje anders, maar dat neemt niet weg dat we absoluut voorbereid moeten zijn en dat we absoluut alle nodige initiatieven moeten nemen.

Ik wil vragen hoever we staan met de aanpak van kinderarmoede. Tijdens de bespreking van de beleidsnota hebben we de proeftuinprojecten besproken. We waren heel blij met de positieve beoordeling van de werk-welzijntrajecten. Er zouden 500 werk-welzijntrajecten worden opgestart, weliswaar door minister Muylers maar in samenspraak met u. We zouden nagaan hoe we ze structureel konden verankeren. We hebben daar geen zicht op.

Minister, graag dus een stand van zaken over de aanpak van kinderarmoede en over de werk-welzijntrajecten. Het zijn er maar 500, maar gelukkig zijn het er 500, want we zijn met een 10-tal begonnen. In die trajecten wordt een gezin over alle domeinen heen geholpen.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Voorzitter, collega's, ik deel jullie frustraties dat het allemaal niet goed vooruitgaat en jullie frustraties dat het complex is en dat onze structuren het niet altijd gemakkelijk maken. Net als mevrouw Vogels en andere collega's vind ik dat het minimuminkomen een belangrijk issue is dat mensen uit de armoede vooruit kan helpen of eruit kan helpen. Maar het is een federale bevoegdheid. Wij kunnen alleen maar aandringen, wat de Vlaamse Regering ook heeft gedaan. We leggen het iedere keer op tafel bij de federale collega's, zowel bij staatssecretaris Courard als bij het overleg tussen de federale regering en de gemeenschappen.

Wij blijven verder werken en verder ploeteren. Op de politieke opmerkingen van mevrouw Vogels ga ik politiek antwoorden: ik ben het er volledig mee eens dat armoede op de agenda van de federale verkiezingen moet staan. U zult in mij een bondgenoot vinden. Het is niet zo dat wij, omdat het moeilijk gaat, de handdoek in de ring mogen gooien en zeggen dat we het laten liggen omdat het zo moeilijk gaat. We moeten integendeel gemotiveerd zijn om zowel in dit parlement als in het federale parlement hieraan verder te werken. Het is natuurlijk ook belangrijk dat de kiezer zich uitsprekt en aangeeft welke mensen hij naar de verschillende parlementen stuurt. Mochten wij hier samen de volgende federale regering kunnen vormen, dan zouden wij wel weten wat we vooraan op de agenda moeten zetten. Maar de kans is klein dat wij dat zullen kunnen doen. Niettemin werken we in de Vlaamse Regering verder aan de

armoedebestrijding. Ik verwijs naar de verschillende overlegstructuren die er zijn en die we opgestart hebben.

We zijn het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding aan het voorbereiden. Er zijn veel mensen bij betrokken. We moeten nagaan of we daarin de juiste klemtonen leggen of we, in samenspraak met de collega's, nog meer nadruk moeten leggen op een aantal speerpunten. Jullie zullen er in ieder geval een uitgebreide dialoog en overleg over kunnen hebben.

De Vlaamse Regering heeft zelf zeer concrete doelstellingen geformuleerd. Tegen 2020 wil ze het globale armoedepercentage met 30 percent verminderen en kinderarmoede met 50 percent. Dat is een zeer meetbare resultaatsdoelstelling die we ook zullen gebruiken als basis voor het actieplan.

Van het rapport van de kinderrechtencommissaris circuleert al een eerste versie. Ook hij wijst op het belang van indicatoren om het beleid te kunnen evalueren. Voor het werkgelegenheids- en investeringsplan (WIP) is samen met de partners van het Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité (VESOC) een hele methode en structuur uitgewerkt over hoe het in praktijk moet worden gebracht. De VDAB neemt hier, samen met een aantal organisaties, het voortouw. Het is belangrijk om dat te evalueren en na te gaan hoe we dat verder kunnen structureren, want het vertrekt van een meer geïntegreerde en gestructureerde aanpak.

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Lies Jans: Minister, ik deel uw frustraties volkomen, waarschijnlijk nog meer dan u, dat wij de instrumenten niet in handen hebben om het armoedeluik volledig naar ons toe te trekken en zo maximaal mogelijk in te vullen. Ik ben blij dat u zegt – dat hebt u ook in uw beleidsnota gezegd – dat armoede centraal op de agenda staat.

Ik had in mijn vraag gevraagd naar concrete acties. U zegt dat u concrete doelstellingen hebt en dat is een eerste stap. Ik hoop echt van harte dat we nog voor het reces de concrete acties kunnen bespreken en dat we de bevoegdheden die we in Vlaanderen wel hebben, maximaal gaan benutten.

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Ik wil mij in de regering van minister Lieten aanbieden als minister van Financiën. Mevrouw Franssen zal Armoedebestrijding doen, zo hebben we net afgesproken. Maar geef mij maar Financiën. (*Gelach*)

Alle gekheid op een stokje: we mogen niet altijd herhalen dat we het niet zelf in handen hebben. We hebben in Vlaanderen voldoende instrumenten in handen om voor heel wat gezinnen het verschil te maken, bijvoorbeeld als het gaat over de bijpassing van energiekosten enzovoort. Laten we ons fixeren op wat we wel kunnen, en niet op wat we niet kunnen. Maar dat zullen we heel binnenkort kunnen lezen in het actieplan.

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan: Minister, is er al een concrete timing voor de trajecten die in het kader van het werkgelegenheids- en investeringsplan door minister Muylers worden besproken in het VESOC?

Minister Ingrid Lieten: De timing daarvoor is september. We kunnen bij minister Muylers wat meer informatie opvragen over hoe het traject zit en hoe ver men staat.

De voorzitter: Mevrouw Franssen heeft het woord.

Mevrouw Cindy Franssen: Ik wil er ook op aandringen dat het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding zeker voor het reces wordt ingediend. Er zijn uiteindelijk al heel wat denkoefeningen verricht. Er is in de beleidsnota ook gezegd dat het een strategisch actieplan zou worden. Bepaalde vakministers hebben daar al hun huiswerk rond gemaakt. De hier

aanwezige minister Vandeurzen heeft bijvoorbeeld al de armoedetoets gedaan op zijn gezondheidsbeleid. Ik vind dat we toch wel enige vaart mogen zetten achter dit dossier.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Van der Borght tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de uitvoering van het eindrapport ‘Professionalisering van de preventie en de behandeling van jongeren met eetstoornissen’

De voorzitter: Mevrouw Van der Borght heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borght: Voorzitter, minister, collega's, de problematiek van jongeren met eetstoornissen werd mij onlangs onder de aandacht gebracht naar aanleiding van een gesprek dat ik had met een actiecomité genaamd BAAN Chloë. BAAN staat voor Betere Aanpak Anorexia Nervosa, en Chloë is de naam van een 15-jarig meisje dat 7 maanden geleden is overleden aan de ziekte boulimia nervosa doordat ze, zelfs in een vergevorderd stadium, nergens gepaste opvang en hulp heeft gekregen. De ouders van het meisje en enkele andere mensen die ervaring hebben met deze aandoening, beslisten om een actiecomité op te richten, met de bedoeling de ziekte onder de aandacht te brengen van de politici, zodat een drama als dit zich nooit zou kunnen herhalen. Momenteel organiseren zij ook enkele petitie's.

De ouders hebben mij de schrijnende situatie geschetst die ze hebben ervaren, en het is naar aanleiding daarvan dat ik besloten heb om u enkele vragen te stellen, minister. Ik verwijs naar een rapport dat het actiecomité me onder de aandacht bracht en dat teruggaat tot 2002. Toen leverde de faculteit Psychologie en Pedagogische Wetenschappen van de K.U. Leuven onder coördinatie van professor Vandereycken een rapport af inzake de professionalisering van preventie en behandeling van jongeren met eetstoornissen. Zij deed dat in opdracht van de Vlaamse Gemeenschap. Het rapport stelde vast dat in Vlaanderen de deskundigheid zeer onevenwichtig verspreid was en dat het ontbreekt aan samenwerking tussen de verschillende hulpverlenende instanties, waardoor heel wat patiënten te lang wachten op behandeling of nodeloos worden opgenomen in een ziekenhuis.

Zich inspirerend op de aanpak in Nederland, stelde de faculteit een project voor dat bestond uit drie componenten: een zorginventarisatie, deskundigheidsbevordering in eerste instantie bij de centra voor geestelijke gezondheidszorg (cgg's) om de eetstoornis sneller te kunnen herkennen en aan te pakken, en netwerkvorming in de hulpverlening.

De faculteit deed zelf een eerste zorginventarisatie. Daaruit konden de volgende conclusies en knelpunten worden gedistilleerd. De huisarts en de CLB-arts zijn goed geplaatst om een eerste detectie te doen, in te schatten hoe dringend de behandeling is en door te verwijzen.

Er zijn heel wat problemen inzake de herkenning van eetstoornissen. Daarom is er nood aan een eenvoudig screeningsinstrument en een voldoende basiskennis. Er zijn heel wat problemen inzake doorverwijzing in de eerste lijn, omdat men onvoldoende kennis heeft van de doorverwijsmogelijkheden en van de bestaande behandelingsmogelijkheden. Het verder in kaart brengen van de behandelingsmogelijkheden in Vlaanderen is daarom mogelijk. Eetstoornissen vereisen een multidisciplinaire behandeling, omdat zowel een medische als niet-medische behandeling nodig is. Dat ontbreekt vaak bij ambulante begeleiding, waar nood is aan netwerkvorming met diverse hulpverleners.

Bij de bevraging vermeldden de respondenten geregeld dat er tekorten bestaan in het behandelaanbod. De faculteit organiseerde daarop deskundigheidsbevordering bij de medewerkers van CLB en cgg. De resultaten van het rapport inspireerden toenmalig minister

van Welzijn Vogels ook tot een campagne om de jongeren te sensibiliseren en de hulpverleners meer bewust te maken van dit soort stoornissen.

In 2006 bleek uit een onderzoek in opdracht van schoonheidsmerk Dove dat 60 percent van de Belgische tienermeisjes gelooft dat een slanke lijn hen gelukkiger zou maken, terwijl slechts één op de vijf effectief met overgewicht kampt. Veel meisjes kampen dus onterecht met een negatief zelfbeeld over hun uiterlijk. Toenmalig minister van Welzijn Vervotte lanceerde in dat jaar ook een charter dat de modellenbureaus konden ondertekenen en waarbij ze zich engageerden om niet langer graatmagere modellen in te zetten. De minister stelde toen dat er sterke aanwijzingen waren dat tienermeisjes met eetstoornissen beïnvloed worden door graatmagere rolmodellen. Dat charter bleek trouwens niet erg succesvol.

In augustus vorig jaar nog bleek uit een Europese studie dat één op tien Belgische vrouwen tussen 10 en 30 jaar een eetstoornis heeft of gehad heeft. België is daarmee na Frankrijk de slechtste leerling van de klas. Die cijfers toonden volgens professor Vandereycken aan dat we niet meer kunnen spreken van een randfenomeen en dat Vlaams onderzoek dringend nodig is, zodat we gericht campagne kunnen voeren. Mevrouw An Vandeputte, coördinator van het kenniscentrum Eetexpert, beaamde dat de drempel voor gespecialiseerde hulp voor velen te hoog blijft en dat er verder werk moet worden gemaakt van een goed verzorgingstraject. De vraag dient dan ook te worden gesteld in welke mate de aanbevelingen van het rapport uit 2002 voldoende zijn opgevolgd.

Als men de lijdensweg bekijkt die ouders met kinderen met anorexia doorlopen, dan stellen we vast dat zij nog steeds geconfronteerd worden met het niet tijdig herkennen van de aandoening, het ontbreken van communicatie tussen de verschillende hulpverleners, waardoor belangrijke medische en niet-medische informatie niet onderling wordt gedeeld, en zien we dat zij van de ene wachtlijst op de andere stoten, waardoor levensbelangrijke tijd verloren gaat voor de behandeling.

Minister, ik ga ervan uit dat u kennis hebt van het bestaan van dit onderzoeksrapport en de beleidsaanbevelingen die toen zijn geformuleerd. Plant u daartoe nog bepaalde beleidsinitiatieven? Werden de gespecialiseerde behandelingsmogelijkheden in Vlaanderen, zowel ambulante als residentiële, in kaart gebracht, zodat de doorverwijzing naar gespecialiseerde zorg beter gebeurt? Werd er gewerkt aan netwerkvorming, waardoor medische en niet-medische informatie wordt uitgewisseld tussen zorgverleners, teneinde de patiënt ernstig te kunnen behandelen en alle gezondheidsrisico's ten volle te kunnen inschatten? Werd er een screeningsinstrument ter beschikking gesteld van de eerstelijnsgezondheidswerkers, zodat eetstoornissen sneller worden erkend? Werd er nog werk gemaakt van deskundigheidsbevordering na 2002?

De voorzitter: Mevrouw Godderis heeft het woord.

Mevrouw Danielle Godderis-T'Jonck: Voorzitter, minister, collega's, ik kan spreken uit ervaring vanuit mijn onmiddellijke omgeving.

Mevrouw Van der Borght beweert dat er nergens opvang of hulp is. Maar in eerste instantie is er de huisarts, het CLB en de school. Ze spreekt ook over het plaatstekort in de opvang. 10 jaar geleden waren er wachtlijsten. Het kon 2 à 3 maanden duren eer een patiënt kon worden behandeld in een gespecialiseerd ziekenhuis. Ik sprak onlangs nog met een professor die gespecialiseerd is in eetstoornissen. De wachtlijsten zijn geslonken tot een 3-tal weken.

Ik wil wel een nieuw ziektebeeld onder de aandacht brengen, en dat is boulimia nervosa. Daarvoor zijn de wachtlijsten nu enorm. Iemand met boulimie vreet zich vol. Iedere provincie heeft een ziekenhuis waar mensen met eetstoornissen terecht kunnen, alleen West-Vlaanderen is een witte vlek. Leuven heeft Kortenberg, Antwerpen heeft een gespecialiseerd ziekenhuis en Gent heeft het UZ.

Wat de zorg betreft, hebben we een mentaliteitswijziging nodig. Ons financieringsmechanisme is gefocust op langdurige opname met een financiering per bed, terwijl specialisten therapie in een dagkliniek aanraden. Ik wil ervoor pleiten een afdeling voor patiënten met eetstoornissen in te richten in de dagklinieken. Voor de nazorg moeten we overgaan tot de uitbouw van regionale netwerken, nazorgklinieken of thuiszorgequipes met therapeuten. Vandaag zijn er nog te veel eilanden en problemen met verpleegkundigen in verband met de nachtdienst en de taalbarrières.

Mevrouw Van der Borght, u hebt het over meisjes met een negatief zelfbeeld, mannequins en modellen. Vorige week stelde ik een vraag aan minister Muylers over anorexia atletica. Niet alleen meisjes met een negatief zelfbeeld, maar ook sporters, balletdansers, mensen die gym volgen en judoka's kampen met eetstoornissen.

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Voorzitter, voorkomen is altijd beter dan genezen. Al 10 jaar proberen we dat zelfbeeld van jonge meisjes, en steeds vaker ook jonge jongens, te versterken en hen weerbaar te maken tegen de beelden die ze permanent krijgen opgedrongen door de reclame. Deze aanpak past in de preventieve gezondheidsdoelstellingen: meer bewegen en gezonder eten. Ik heb echter de indruk dat we verder van huis zijn dan ooit.

Ik heb net als de voorzitter het geluk gehad een paar weken in de Verenigde Staten te verblijven. Ik vrees dat we een beetje naar Amerikaanse toestanden evolueren. Sommige mensen nemen zichzelf onder handen en gaan bijna maniakaal trainen en gezond eten; aan de andere kant staat een groep die alle remmen loslaat omdat ze dat ideaal toch niet kunnen bereiken. Die laatste kweken een onwaarschijnlijk overgewicht.

We krijgen dus twee uitersten. We moeten dat hier op alle mogelijke manieren proberen te voorkomen. Ik vraag me af of u met de huidige campagne de lagere sociale klasse niet overslaat. In de Verenigde Staten bereikt men ook alleen de midden- en hogere klasse. De lagere klassen raken gefrustreerd omdat ze denken dat ze het ideaal toch nooit kunnen halen en gooien alle remmen los.

Het lijkt me belangrijk dat we niet alleen reageren tegen die reclamesector, maar ook rond leefsleutels werken die jongeren weerbaar maken. Dat is een zaak voor het onderwijs. Ook de jeugdbeweging kan een grote rol spelen. Daar kunnen kinderen zijn zoals ze zijn. Ze kunnen in een korte broek rondlopen en mee ravotten. Zulke zaken moeten we versterken. Het is een groot probleem dat alleen maar groeit.

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Voorzitter, minister, dames en heren, ik sluit me aan bij de sprekers. Ik vrees ook voor Amerikaanse toestanden. Het is daar echt niet te geloven, maar ook hier begint het aantal probleemgevallen te stijgen.

Misschien heb ik het mis. Vroeger had ik het gevoel dat de groep die alle remmen losgooide omdat hij het ideaalbeeld niet kon bereiken, vooral bij mensen in armoede en in de lagere klassen – om het even niet zo fraai uit te drukken – te vinden was. Nu heb ik de indruk dat het steeds meer een verschijnsel van de hele bevolking wordt.

Minister, er gaat veel te weinig aandacht naar de problematiek in het onderwijs en in de sport. Op dat gebied heb ik met mijn drie kinderen enige ervaring, met de jeugdbeweging niet. Al de jaren dat ze nu al schoollopen, is dat nooit aan bod gekomen. De CLB's besteden er geen aandacht aan. Minister, kunt u bij uw collega's bevoegd voor Onderwijs en voor Sport – en bij alle anderen die erbij betrokken kunnen zijn – aandringen om bij hoogdringendheid meer aandacht te besteden aan dit thema?

Ik wil één zaak tegenspreken, mevrouw Godderis. U zegt dat de wachtlijsten herleid zijn tot 3 weken. Ik weet niet over welke gegevens u beschikt, maar ik stel vast dat ze veel langer zijn.

Mensen kunnen binnen de 3 weken absoluut geen beroep doen op specialisten als ze met hun kinderen geconfronteerd worden met deze problemen.

De heer Tom Dehaene: Ik heb inderdaad ook een bezoek gebracht aan de Verenigde Staten. Daar lijden de meeste mensen aan overgewicht. Dat is ook een eetstoornis. Het heeft me enorm gechoqueerd. Volgens mij liggen de cijfers nog veel hoger dan ik tot nu dacht. Ik heb me voorgenomen om de meest recente gegevens op te zoeken.

Ik ondersteun de vraag van mevrouw Van der Borght. Dit is ook een eetstoornis. We moeten daar voldoende aandacht aan besteden. We moeten daar bij de uitwerking van onze gezondheidsdoelstellingen middelen en aandacht voor vrijmaken. Ik zou durven pleiten om ons zeer goed georganiseerde systeem – zeker in vergelijking met Amerika – maximaal te gebruiken en dus de eerstelijnszorg, de rechtstreeks toegankelijke zorg, zeker in te schakelen. Voorkomen is zeker beter dan genezen.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Mevrouw Van der Borght, het betreffende rapport werd gemaakt door de vzw Eetexpert.be. Met deze organisatie werd voor de periode van midden 2008 tot eind 2010 een convenant gesloten om het zorgaanbod rond eet- en gewichtsproblemen in Vlaanderen de volgende jaren verder te professionaliseren. Binnen het convenant is het de bedoeling om een goed georganiseerd zorgtraject voor eet- en gewichtsproblemen uit te bouwen. De opdracht bestaat erin om het bestaande aanbod verder te inventariseren, beter op elkaar af te stemmen, en kwalitatief te ondersteunen.

Dit is een stapsgewijs project in samenwerking met diverse actoren. Centraal staat de verbetering van vroegdetectie onder andere via huisarts en het CLB – en gerichte multidisciplinaire hulp –, diëtist, psycholoog, psychiater. De vzw Eetexpert zal hierbij binnen het convenant optreden als coördinerend kenniscentrum ter ondersteuning van preventiewerkers en hulpverleners in Vlaanderen.

De mogelijkheden werden inderdaad in kaart gebracht en eveneens verder uitgebouwd door de vzw Eetexpert. Sinds begin 2009 voorziet Eetexpert in doorverwijshulp voor iedere hulpverlener in Vlaanderen omtrent deze problematiek. Concreet betekent dit dat elke professionele hulpverlener kosteloos via de website www.eetexpert.be adressen kan vragen voor hulpverlening in een bepaalde regio. Via dezelfde website kan men consult vragen voor specifieke problemen, dat dan voorgelegd wordt aan een deskundige, die hierop een gepast antwoord of advies formuleert. De meest voorkomende adviezen worden ook anoniem gepubliceerd in de rubriek vraag-antwoord op de betreffende website.

Sinds 2003 zijn er al draaiboeken ontwikkeld ten behoeve van allerlei beroepsgroepen en instellingen: huisartsen, diëtisten, centrum voor leerlingenbegeleiding en centrum voor geestelijke gezondheidszorg. Het accent ligt op een multidisciplinaire aanpak van de problematiek met oog voor de lichamelijke en psychosociale aspecten van eet- en gewichtsproblemen. Samenwerking tussen disciplines is cruciaal en in de verschillende draaiboeken wordt dit dan ook beklemtoond. Dat veronderstelt wel uitwisseling van informatie tussen de disciplines. Een verdere uitbouw van netwerkvorming op het gebied van de gezondheidszorg hangt onder meer af van federale bevoegdheden, zoals het RIZIV.

In de genoemde draaiboeken, met name voor huisartsen en CLB, werd bijzondere aandacht geschonken aan vroegdetectie en hiervoor werden de nodige hulpmiddelen, zoals screeningsinstrumenten, ter beschikking gesteld. Ook werd voor de betreffende beroepsgroepen vorming in dit verband aangeboden. Dit soort vorming wordt best herhaaldelijk aangeboden om de eerstelijnsverleners continu te sensibiliseren. Ik wens wel te benadrukken dat het niet de bedoeling is om alle jongeren te gaan screenen op eetproblemen, maar wel om op basis van signaalherkenning de risico's op problemen verder uit te diepen. Het begrip 'screeningsinstrument' moet dan ook in die zin worden begrepen.

Sinds 2002 werd door de genoemde vzw een hele reeks projecten uitgevoerd in functie van deskundigheidsbevordering. Regelmatig organiseert het kenniscentrum vorming en training in de verschillende provincies. Via de website en herhaalde nieuwsbrieven wordt kennis en informatie uit recent onderzoek verspreid. Iedere Vlaamse hulpverlener kan zich gratis abonneren op deze online ondersteuning en begeleiding.

Zonder op de bijzonder specifieke zaken in te gaan, kan ik toch zeggen dat de volgende maanden twee punten van belang zijn. De werkgroep inzake de gezondheidsdoelstelling gezonde voeding en meer bewegen is geïnstalleerd. Dat heeft wel wat voeten in de aarde gehad. Het is de bedoeling te kijken wat we in de nieuwe acties kunnen opnemen, bijvoorbeeld als het gaat over deze problematiek. De cijfers, ook over het gebrek aan beweging bij de jongeren, zijn verontrustend.

Ik vraag me ook af of we wel de juiste doelgroepen bereiken met al onze boodschappen. Vaak wordt gevraagd waarom er geen incentives worden gegeven om naar een fitnesscentrum te gaan. Een van de argumenten waarom we dat niet in overweging nemen, is dat we daarmee wellicht niet de juiste doelgroep bereiken. Ik denk dan met name aan de problematiek van de kansarme gezinnen, allerlei risicogroepen. Dat is toch een punt dat niet alleen voor deze, maar voor bijna alle gezondheidsdoelstellingen geldt. Het is moeilijk om die doelgroepen te bereiken. Een tijd geleden heb ik aan de administratie gevraagd om alle gezondheidsdoelstellingen te screenen en na te gaan of bepaalde acties wel gericht zijn op die moeilijkere groepen. Er zijn heel wat acties, maar met de beperkte middelen die we ter beschikking hebben, moeten we wel prioriteiten stellen.

Ik ben het er mee eens dat we de gezondheidsdoelstellingen met betrekking tot voeding en beweging zouden moeten richten op die groepen die wat moeilijker bereikbaar zijn. We hebben met de LOGO's (locoregionaal gezondheidsoverleg en -organisatie) afgesproken om in het najaar een grote bijeenkomst te houden met de bestuurders en de verantwoordelijken van de LOGO's om de best practices in Vlaanderen, die met acties die doelgroepen bereiken, te presenteren. Uit de installatievergadering van de LOGO's is gebleken dat men in heel Vlaanderen vragende partij is voor concreet materiaal. We zullen trachten dat ook aan te bieden.

De voorzitter: Mevrouw Van der Borgh heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Uit uw antwoord blijkt dat er inspanningen worden gedaan. Ik ben me daar ook bewust van. Ik trek dat niet in twijfel.

De vaststellingen die we doen, zijn echter schrijnend. We leveren inspanningen, we lanceren bepaalde zaken, en via doelstellingen, samenwerkingsakkoorden enzovoort trachten we daar iets aan te doen. Als iemand met het probleem geconfronteerd wordt, stellen we echter vast dat hij niet onmiddellijk weet waar naartoe. Dat is het schrijnende van de situatie.

Ik raad mevrouw Godderis aan ook eens een gesprek aan te gaan met die ouders. Ik was daar emotioneel kapot van. Stel u maar eens voor daar als ouder mee te worden geconfronteerd. Als kleine kinderen ziek zijn, dan gaat men naar de huisarts, die medicatie voorschrijft. Daarmee is de zaak opgelost. In dit geval kan men geen medicatie voorschrijven. Die mensen zijn in eerste instantie naar de school gestapt, want het is daar begonnen door pestgedrag. Ik besef dat het om persoonlijke gevallen gaat. Maar het zal u als ouder maar overkomen. De directeur zei dat men hem daar niet lastig mee moest vallen omdat hij een paar maanden later op pensioen zou gaan. Daarna gingen ze naar de huisarts. Die kende het probleem niet. Hij wist alleen dat men met die ziekte 20 à 30 jaar kan leven. Daarna was het de beurt aan het CLB. Daar wist men ook niet wat er moest gebeuren. Minister, men kan wel mooie folders maken, maar als de mensen ter plaatse er geen werk van willen maken, dan blijven de ouders met die problemen zitten.

Die mensen hebben een enorme lijdensweg gekend. Op een bepaald moment had de dochter het zicht verloren. Men is in allerijl naar een gespecialiseerd ziekenhuis gegaan. De arts heeft hun toen gezegd dat er 3 dagen later misschien plaats zou zijn. De dag nadien is de dochter overleden. Hier praten we nu rustig onder collega's, maar als je dit hoort, begrijp ik niet dat men hier zegt dat het probleem overroepen is en dat er geen wachtlijsten zijn. Eén dergelijk verhaal is er een te veel. Dan is er iets mis. Misschien zijn de huisartsen niet terdege opgeleid voor die zaken. Er is werk aan de winkel. Als men met die mensen in contact komt, moet men weten waar ze terecht kunnen.

De voorzitter: Mevrouw Godderis heeft het woord.

Mevrouw Danielle Godderis-T'Jonck: Mevrouw Van der Borgh, ik was niet van plan het hier te vertellen, maar ik ben ook moeder van een anorexiapatiënte. 10 jaar geleden, toen ze 17 jaar was, werd mijn dochter opgenomen. Ze woog toen nog 32 kilogram. Ze was intern. De school heeft een enorm goede rol gespeeld. Ze werd gedurende 6 maanden verzorgd in Kortenberg. Nu is ze 28 jaar en ze stelt het heel goed.

Ik zou boeken kunnen schrijven. U mag niet zeggen dat ik er niets van afweet.

Wat wel nodig is, is een goede nazorg. Nu was er enkel een behandeling van 6 maanden in Kortenberg. U mag niet zeggen dat ik er niets van ken.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Dat heb ik niet gezegd.

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Elk geval van anorexia is er een te veel. Die individuele verhalen motiveren ons ook om er iets aan te doen. Dat is de reden waarom mensen hier het woord nemen. Aan de andere kant moeten we ons ervoor hoeden heel het beleid te bekijken vanuit dat individuele geval. Er is nog veel werk.

Minister, ik wil ook even reageren op wat u zegt. Ik ben blij dat u ervoor zult zorgen dat het Vlaamse preventief beleid die mensen bereikt die normaliter niet worden bereikt. U hebt het over de LOGO's. Dat is erg belangrijk. Destijds is er een actie geweest van de huisartsen met betrekking tot overgewicht bij allochtone vrouwen en het verband met suikerziekte, dat duidelijk is gelegd. Ik weet dat dit experiment op een bepaald ogenblik heel succesvol is geweest, maar dan werd stopgezet. Misschien kunnen de LOGO's, vooral dan in de grote steden, de draad van die succesvolle praktijk opnieuw opnemen. Het gaat immers over een doelgroep waarbij heel veel winst te bereiken is.

Het is inderdaad belangrijk dat ook de centra voor leerlingenbegeleiding waken over beginnend overgewicht. De vroegere PMS-instellingen deden dat meer, denk ik, dan de CLB's vandaag. Dat moet dan wel gebeuren in een taal die mensen begrijpen. Ik herinner me dat mijn moeder ooit een brief kreeg waarin stond te lezen dat mijn zus aan obesitas leed, en een hele nacht niet sliep omdat ze dacht dat mijn zus ongeneeslijk ziek was. De CLB's kunnen ter zake echter ook wel een belangrijke rol spelen.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Er werden hier allerlei zeer terechte bedenkingen en aandachtspunten gesignaleerd. We moeten eens bekijken, ook bij het uitwerken van dat actieprogramma, waar er een aantal links zijn die we kunnen gebruiken.

Ik wil me daar niet achter verschuilen, maar een deel van deze kwestie is ook een deel van de kwestie van het RIZIV, die zich niet binnen de actieradius van de Vlaamse Gemeenschap situeert. Dat moeten we ook bewaken.

Mevrouw Danielle Godderis-T'Jonck: Ik wil nog een rechtzetting doen. Ik heb met de professor van Kortenberg gesproken. Destijds bedroeg de wachttijd 2 à 3 maanden, nu is dat nog een 3- à 4-tal weken. Die wachttijd is dus niet meer zo lang. Daarop wil ik de leden attent maken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Marcel Logist tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de uitbreiding van de kinderopvang

De voorzitter: De heer Logist heeft het woord.

De heer Marcel Logist: Voorzitter, minister, er worden weer meer kinderen geboren in Vlaanderen, en dat is maar goed ook. In 2002 werden er 60.000 kinderen geboren. In 2008 waren dat er al 70.000. De groep kinderen onder de 3 jaar dikt aan: tegen 2013 zullen ze bijna met 210.000 zijn. Dat zijn er 4,5 percent meer dan in 2008. Dat is goed nieuws voor Vlaanderen. Het is hét middel om de vergrijzing van onze bevolking tegen te gaan. Investeren in kinderen, zo heeft wetenschappelijk onderzoek bewezen, geeft op maatschappelijk en financieel gebied de beste garanties op een leefbare samenleving.

Vlaanderen kent echter reeds enkele jaren een tekort aan voorschoolse en buitenschoolse kinderopvang. Dat zorgt vaak voor schrijnende toestanden in alle lagen van de bevolking, zoals die van alleenstaande moeders die onder bedreiging van het intrekken van hun leefloon door OCMW's worden gedwongen om werk te zoeken, terwijl ze voor hun kinderen geen opvang vinden. Er is het geval van tweeverdieners, toch de motor van onze maatschappij, waarvan een van de ouders tijdelijk zijn werk moet onderbreken omdat er geen opvangmogelijkheden zijn. Mensen kunnen vaak niet werken omdat ze kinderen hebben, terwijl werkende mensen met kinderen naar mijn mening respect en ondersteuning zouden moeten krijgen. Ouders moeten vaak een opvangplaats zoeken, nog voor het kind is verwekt.

Het Vlaamse Gewest haalt de fameuze Barcelonanorm niet. Gemiddeld haalt het Vlaamse Gewest 35,9 plaatsen, terwijl de Barcelonanorm op 50 plaatsen per 100 kinderen ligt. Minister, u hebt recent gezorgd voor een uitbreiding van voorschoolse en buitenschoolse kinderopvang. Uiteraard is elke uitbreiding welkom, maar volgens mij voldoet ze niet. De Vlaamse Regering kent dit jaar 6 miljoen euro toe voor de uitbreiding in erkende kinderdagverblijven en diensten voor onthaalouders. Die middelen gaan met voorrang naar de uitbreiding in zorgregio's waar minder dan 33 plaatsen per 100 kinderen zijn. Voor de buitenschoolse kinderopvang wordt 2,6 miljoen euro uitgetrokken. Die middelen gaan met voorrang naar uitbreiding in de zorgregio's waar Kind en Gezin minder dan 35,9 plaatsen per 1000 kinderen subsidieert.

In sommige zorgregio's betekent die uitbreiding niets, want volgens de criteria vallen ze uit de boot, zowel bij de voorschoolse als bij de buitenschoolse kinderopvang. Toch zijn er binnen zorgregio's die het goed doen, vaak witte vlekken, gemeenten die het slecht doen. Mensen die in zo'n witte vlek wonen, moeten dan in buurgemeenten op zoek naar kinderopvang, wat voor onnodige extra kilometers en extra verkeer zorgt.

Ik geef u het voorbeeld van onze stad, Tienen, maar er zijn in Vlaanderen meer van dergelijke problemen. Volgens de berekeningen van Kind en Gezin haalt de zorgregio Tienen bij buitenschoolse kinderopvang een verhouding van 62,7 plaatsen. Naast Tienen bestaat die zorgregio uit Hoegaarden, Boutersem en Glabbeek-Zuurbemde, waar overal buitenschoolse kinderopvang aanwezig is. Die kinderopvang is echter overbezet en vormt geen oplossing voor de inwoners van Tienen. Deze buurgemeenten liggen ook allemaal op een afstand van 10 kilometer, zodat de bereikbaarheid niet evident is. Berekenen we de verhouding voor de stad Tienen zelf, op basis van de 42 erkende en gesubsidieerde plaatsen en van de 3264 inwonende kinderen tussen 3 en 12 jaar, dan komen we aan een verhouding van nauwelijks 13 plaatsen. Daarmee zit Tienen zeer sterk onder het Vlaamse gemiddelde en wordt nog maar eens bevestigd dat dit een witte vlek is. De middelen verdelen op basis van de zorgregio's is dus duidelijk geen realistische benadering van het opvangprobleem.

Vaak hoor ik dat ouders tot 14 maanden moeten wachten voor er een plaats vrijkomt in de voorschoolse opvang van Kind en Gezin. Soms – met de nadruk op soms – komt er eerder een plaats vrij in het commerciële circuit, maar daar betaalt men dan weer de volle pot, zonder korting of op basis van het gezinsinkomen. Je moet maar een alleenstaande moeder zijn met een tweeling! Minister, zorg moet op maat van de mensen worden verstrekt. Overweegt u om de prioritaire zorgregio's wat ruimer te zien, zodat meerdere regio's kunnen genieten van een hoognodige uitbreiding van de kinderopvang? Of overweegt u de middelen te verdelen per gemeente en niet per zorgregio? Waarom is de wittevlekkenlijst niet behouden bij de nieuwe verdeling?

De voorzitter: Ik had deze vraag eerst onontvankelijk verklaard, omdat ze zich te zeer toespitste op één specifieke gemeente. Mijnheer Logist, ik stel vast dat u in uw toelichting uw oorspronkelijke vraag hebt gebruikt. Dat is natuurlijk niet de bedoeling. Als we in deze commissie telkens de individuele gemeenten of voorzieningen behandelen, zullen we nog zeer veel werk hebben. Daarom had ik dit in eerste instantie onontvankelijk verklaard.

De heer Gysbrechts heeft het woord.

De heer Peter Gysbrechts: Voorzitter, minister, geachte leden, ik wil me hier graag bij aansluiten. Hoewel dit vrij lokaal werd benaderd, is het immers geen lokaal probleem. Het gaat hier vooral over de buitenschoolse opvang. Wij praten hier meestal over de voorschoolse opvang van de 0- tot 3-jarigen, maar er is inderdaad een ernstig probleem bij de buitenschoolse opvang. Al die gemeentebesturen worden daar voortdurend mee geconfronteerd. Die druk op onze gemeentebesturen is eigenlijk enorm. Er worden heel veel verwachtingen gecreëerd. Er wordt een maximaal aantal opvangplaatsen in het vooruitzicht gesteld, maar als die kinderen eenmaal 3 jaar zijn, komt die druk bij de gemeentebesturen te liggen.

Ik ga er hier niet uitgebreid op ingaan, maar ik heb ook vragen bij het systeem van de zorgregio's. Als we dat analyseren, dan heb ik soms het gevoel dat de nieuwe plaatsen niet altijd terecht komen waar ze eigenlijk nodig zijn. Kinderopvang is natuurlijk heel belangrijk voor jonge gezinnen met tweeverdieners. Binnen het systeem van de zorgregio's zijn het dikwijls net die gezinnen die er tussenuit vallen.

De wittevlekentheorie bestaat al lang. Binnen die theorie kan men wel zeggen dat er een aantal nieuwe plaatsen is. De gemeentebesturen die al zware inspanningen leveren inzake kinderopvang, blijven echter meestal in de kou staan. Besturen die al veel jaren zelf investeren en die een aantal plaatsen gesubsidieerd hebben gekregen, krijgen dan natuurlijk geen plaatsen omdat er al opvang is. Andere gemeenten die nog niets hebben gedaan, gaan dan lopen met de nieuwe subsidies en plaatsen. Daarmee zeg ik niet dat er in die gemeenten geen plaatsen moeten komen.

Ik ben blij dat deze vraag hier wordt gesteld. Tot nu toe heb ik in dit parlement weinig gehoord over buitenschoolse opvang. Ook daar moet onze aandacht naartoe gaan. De problemen zijn immers niet te overzien. De gemeentebesturen zullen dit niet kunnen blijven volhouden.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Het decreet op de zorgregio's is niet door alle partijen even enthousiast onthaald. De partijen die daar nu kritisch over zijn, hebben dat toen wel mee ondersteund. Ik herinner me dat er een decretaal keurslijf was voor onze regionale spreidingsinstrumenten dat sommige partijen niet zo goed zagen zitten. Nu is het echter realiteit. Het is goedgekeurd in een periode waarin ook de provinciale kieskringen zijn ingevoerd.

Ik ben nogal gevoelig voor de bedenking die is gemaakt over de inspanningen die de gemeenten leveren. Dat is een problematiek waarmee rekening moet worden gehouden als er

wordt gepraat over de uitbreidingsrondes van de capaciteit in de kinderopvang. Ik weet alleen niet goed hoe we daar een goede formule voor kunnen vinden. Indien het de bedoeling is dat lokale besturen hun inspanningen afbouwen in functie van de overname door het Vlaamse niveau, dan krijgen de lokale besturen meer budgettaire ruimte. Daarmee wordt het uitbreidingsbeleid echter ook gereduceerd. We moeten daar dan ook een andere formule voor vinden. Het zou een formule moeten zijn die gemeenten die inspanningen leveren, ook een incentive geeft. We hebben dat al geprobeerd bij de eenmalige operatie 2010.

Mijnheer Logist, u zegt dat het Vlaamse Gewest de fameuze Barcelonanorm niet haalt. Gemiddeld zou het Vlaamse Gewest 35,9 halen, terwijl de Barcelonanorm op 50 plaatsen per 100 kinderen ligt. Dat is niet juist. Ik probeer de zaken nog eens op een rijtje te zetten, want er bestaat blijkbaar nogal wat verwarring over de cijfers.

De Barcelonanorm bepaalt dat 33 percent van alle kinderen jonger dan 3 jaar toegang moet hebben tot een vorm van formele kinderopvang. In Vlaanderen zitten we gemiddeld ruim boven deze Barcelonanorm. Eind 2008 hadden we in Vlaanderen voor 44,6 percent van de kinderen jonger dan 3 jaar reeds een opvangplaats. Belangrijk is dat we er hierbij rekening mee houden dat een plaats in de opvang door meer dan een kind gebruikt wordt. Gemiddeld wordt vandaag een plaats door 1,27 kinderen gebruikt.

De Barcelonanorm wordt soms verward met het aantal plaatsen per 100 kinderen. Aangezien een plaats door meer kinderen gebruikt wordt, ligt dat cijfer lager. In maart 2010 hadden we gemiddeld 38,3 plaatsen per 100 kinderen.

En dan is er nog de norm Pact 2020 die bepaalt dat minstens 50 percent van de kinderen jonger dan 3 jaar toegang moet hebben tot een vorm van formele kinderopvang. Vlaanderen zit dus gemiddeld ruim boven deze Barcelonanorm, maar niet elke gemeente of zorgregio zit daarboven.

De uitbreiding 2010 is er prioritair op gericht om op zoveel mogelijk plaatsen de achterstand tegenover de Barcelonanorm te verkleinen. Bij volgende uitbreidingen zal een ander beslissingspad gevolgd worden om te bepalen welke regio's en gemeenten in aanmerking komen voor uitbreiding.

Er loopt momenteel een studieopdracht om een instrument te ontwikkelen dat de behoefte aan opvang raamt, op basis van de lokale of regionale factoren die bepalend zijn voor die behoefte. Voor de toekomst moeten we dus eerst zien waar dit instrument ons naartoe kan leiden en hoe het kan worden gebruikt. Op een vraag in de plenaire vergadering heb ik trouwens geantwoord dat tijdens de volgende rondes zeker rekening moet worden gehouden met een aantal andere criteria in ons planningsbeleid zoals de gezinsverduinningen.

Zowel bij de voorschoolse als bij de buitenschoolse opvang gebruiken we het gemiddelde van de zorgregio om bijkomende capaciteit per gemeente van de geselecteerde zorgregio te verdelen. Wat de voorschoolse opvang betreft, wordt nu per geselecteerde zorgregio een beschikbaar aantal plaatsen toegekend. Per zorgregio is ook een ranglijst opgesteld van gemeenten met hun aantal voorschoolse opvangplaatsen per 100 kinderen. De gemeenten die de laagste verhouding hebben, komen het eerst in aanmerking bij de toekenning van de plaatsen. Door de beperktheid van de middelen werd gekozen voor het niveau van de zorgregio's om een zekere spreiding mogelijk te maken en de middelen niet te concentreren in een aantal steden en/of gemeenten. Indien we dat hadden gedaan, zou de kritiek van andere gemeenten zijn dat er veel te sterk wordt geconcentreerd.

Wat de buitenschoolse opvang betreft, werd voor elk van de geselecteerde zorgregio's een budget vastgelegd. Binnen dat budget kunnen er aanvragen ingediend worden. Om de middelen toe te kennen worden de gemeenten binnen de zorgregio geordend overeenkomstig de criteria vastgelegd in het beslissingskader. De voorrang gaat naar gemeenten die zelf investeren in buitenschoolse opvang. In tweede instantie willen we de middelen daar inzetten waar er op dit ogenblik nog geen gesubsidieerd buitenschools opvangaanbod is.

De plannings- en wittevlekkenoefening voor de buitenschoolse opvang dateert van 2005. Het actualiseren van deze oefening lag niet voor de hand. Momenteel wordt een planningsinstrument ontwikkeld door een studiecentrum. Naderhand wordt er dan een verdelingsinstrument ontwikkeld.

Het updaten van de wittevlekkenlijst neemt de nodige tijd in beslag, en het was, in het zicht van het planningsinstrument dat dit jaar zou moeten worden afgeleverd door dat onderzoekscentrum, niet opportuun om daarvoor nog middelen in te zetten. Daarom werd nu gekozen voor een eenvoudige, doch eerlijke verdeling van de middelen.

De voorzitter: De heer Logist heeft het woord.

De heer Marcel Logist: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik hoop dat er in de toekomst blijvend zal worden gewerkt aan die opvang. Jonge gezinnen hebben daar immers grote problemen mee.

De heer Peter Gysbrechts: Minister, ik ben blij met uw antwoord en uw standpunt. Ik ben het met u eens dat gemeenten hun huidige inspanningen niet moeten afbouwen. Dat is niet de bedoeling. Het is om nog beter te kunnen werken in die buitenschoolse opvang, dat we ervoor moeten ijveren dat net die gemeentebesturen niet in de kou blijven staan.

We moeten samen zoeken naar een oplossing. Het gaat hier niet om een politieke kleur. Het is belangrijk voor alle gemeentebesturen dat we die problematiek nu aanpakken. We mogen dan nog zoveel doen voor de 0- tot 3-jarigen, daarna zitten we dan toch met de problemen. Ik dank u voor het delen van die bezorgdheid.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Peter Gysbrechts tot de heer Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de werking op de Vlaamse zorgboerderijen

De voorzitter: De heer Gysbrechts heeft het woord.

De heer Peter Gysbrechts: Vlaanderen is samen met Nederland en Noorwegen een voortrekker in de samenwerking tussen welzijn en landbouw. Onder impuls van het Steunpunt Groene Zorg kent Vlaanderen een sterke omkadering en een goede dienstverlening. Er bestaat een steeds grotere vraag naar plaatsen op zorgboerderijen, vooral vanuit onderwijs en de bijzondere jeugdzorg. De cijfers bevestigen dat succes. In 2003 gingen we van start met 46 zorgboerderijen. In mei 2009 waren er al 428 zorgboerderijen. Samen vertegenwoordigen zij volgens de vzw Groene Zorg bijna 60 percent van de aanvragen. Het gaat hier vooral om time-outprojecten of het zoeken van een zinvolle dagbesteding.

De vzw Groene Zorg maakte recent toch enkele belangrijke opmerkingen. Vooreerst is er het juridische aspect. Sommige hulpverleners vinden het belangrijk dat zorgboeren goed geïnformeerd zijn over de status van hun cliënt. Blijkbaar bestaan er heel wat vragen over de juridische aspecten met betrekking tot het verlenen van dergelijke informatie. Een tweede bedenking die de vzw maakt, is het gebrek aan gebundelde kennis. Buiten het bestaan van een kwaliteitsgids is er onvoldoende informatie en samenwerking tussen de verschillende partners. Er wordt veel gewerkt op basis van de ervaring van hulpverleners en zorgboeren. Dat is nuttig en zinvol, maar misschien te weinig. Er is geen onderbouwde methodiekontwikkeling tussen het profiel van de cliënt en de zorgboerderij enerzijds en de doelstelling en de effectiviteit van de samenwerking anderzijds. De vzw is vragende partij voor meer onderzoek hiernaar.

De mensen van de vzw Groene Zorg zijn ervan overtuigd dat met de toenemende vraag naar zorgboerderijen er ook nood is aan een meer kwaliteitsgerichte invulling. Zij voelen hierbij

blijkbaar een gemis van de betrokkenheid van het departement Welzijn. Op provinciaal niveau krijgt de vzw ondersteuning vanuit zowel Landbouw als Welzijn. Het agentschap Landbouw en Visserij zorgt op Vlaams niveau voor de subsidies. Met het departement Welzijn heeft men voorlopig geen engagement. De tandem tussen Welzijn en Landbouw, waar Vlaanderen dan toch een voortrekkersrol blijkt te spelen, lijkt op politiek niveau ergens tekort te schieten.

Minister, welke engagementen of samenwerkingsverbanden hebt u tot op heden met betrekking tot groene zorg? Bent u bereid om met de vzw Groene Zorg op zoek te gaan naar die meer kwaliteitsvolle invulling? Zijn hier al voorstellen voor in de maak of hebben u of uw kabinet hier reeds gesprekken over gevoerd? Is het niet belangrijk om de effectiviteit van de zorgboerderijen te evalueren en de resultaten van deze methodiek te kunnen meten?

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Voorzitter, minister, collega's, ik wil me aansluiten bij deze vraagstelling omdat ik in het verleden al een aantal vragen over de zorgboerderijen heb gesteld. De commissieleden en de toenmalige ministers hebben toen duidelijk gezegd dat zorgboerderijen een kwaliteitsvolle dagbesteding kunnen zijn voor heel wat mensen en dat zij van belang kunnen zijn in time-outprojecten.

Ik betreur de vraagstelling een beetje omdat men spreekt over een meer kwaliteitsvolle invulling en omdat men in twijfel trekt of de kwaliteit wel is wat ze zou moeten zijn. Anderzijds wordt er inderdaad ervaren dat de samenwerking tussen de instelling waarvan de personen of de jongeren komen en de landbouwers, heel belangrijk is. Die samenwerking moet goed verlopen en de instelling moet er ook haar schouders onder zetten. Die opvolging moet goed gebeuren.

Ik heb hier in het verleden ook een vraag over gesteld. Ik veronderstel dat er het nodige overleg is geweest. Minister, wat is de stand van zaken voor de meer of betere samenwerking tussen landbouwers en de instelling waar de persoon in kwestie ook gekend is?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Voorzitter, collega's, de werking van de zorgboerderijen heeft een sterke vlucht genomen na de implementatie van het subsidiebesluit van de minister van Landbouw dat een vergoeding toekent aan de landbouwer die een of meerdere cliënten van een welzijnsvoorziening op zijn erf wil activeren. Het beleidsdomein Welzijn heeft op een constructieve manier meegewerkt aan de voorbereiding en de introductie van deze wetgeving.

Het departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (WVG) levert de noodzakelijke gegevens aan met betrekking tot de erkenningstatus van de bemiddelende voorzieningen. Het departement is ook actief betrokken bij de jaarlijkse evaluatie van de zorgboerderijmaatregel die door het departement Landbouw en Visserij wordt opgezet. Een medewerker van mijn kabinet ten slotte zetelt in de afwijkingscommissie die de aanvragen tot samenwerking van niet door WVG erkende voorzieningen moet beoordelen.

Het beleidsdomein Welzijn kent de organisatie Steunpunt Groene Zorg vzw en erkent dat zij goed werk levert op het terrein. Op hun vraag is onlangs nog een overlegvergadering georganiseerd met de betrokken departementen en het agentschap Jongerenwelzijn om bepaalde vaststellingen in de werking van zorgboerderijen toe te lichten en mogelijke problemen te detecteren.

Het klopt dat WVG nog geen kwaliteitsonderzoek gevoerd heeft naar de werking van zorgboerderijen. Het Steunpunt Groene Zorg heeft intussen een kwaliteitshandboek uitgewerkt om een en ander op het terrein te stroomlijnen en te faciliteren. Ik ben de organisatie daarvoor erkentelijk en sluit niet uit dat ook het beleidsdomein Welzijn op termijn een samenwerkingsverband met hen kan aangaan. Een gesprek tussen mijn kabinet en het Steunpunt Groene Zorg is gepland op 11 mei.

De zorgboerderijmaatregel is een initiatief van het beleidsdomein Landbouw dat tegemoetkomt aan een als noodzakelijk gevoelde diversificatie van de landbouwactiviteiten. Het verlenen van ‘zorg’ is daarbij, net als het organiseren van hoevertoerisme, het onthaal van klassen enzovoort, een voorbeeld van nichewerking die de marktwerking van het landbouwbedrijf kan versterken.

De boer of boerin die deze taak op zich neemt, blijft in de eerste plaats een landbouwer. Het zijn geen zorgdeskundigen en dat is ook niet nodig. Het was de uitdrukkelijke wens van Welzijn – en de wetgeving ter zake is ook zo uitgeschreven – dat de plaatsing van een cliënt-zorgvrager op de boerderij verloopt via de bemiddeling en onder medeverantwoordelijkheid van een door ons erkende voorziening, die de plaatsing op de boerderij enkel als een aanvullende of tijdelijke oplossing voor haar cliënt kan aanwenden.

Het klopt dat de opvang en de activering op de boerderij op zich kwalitatieve verdiensten kunnen genereren op het vlak van zorg, maar het ligt niet in mijn bedoeling hier een ‘erkende’ zorgvorm van te maken. Dat impliceert immers onvermijdelijk institutionalisering met alle gevolgen: regels voor de erkenning, opleiding- en bijscholingsvereisten voor de zorgaanbieder, organisatie van het toezicht enzovoort. De grote meerwaarde van deze opvangvorm ligt in de subjectieve match tussen landbouwer en cliënt, tussen spontane vraag en nabij aanbod, tussen subjectieve nood aan buitenwerk en een informeel aanbod aan eenvoudig karweiwerk.

De voorzitter: De heer Gysbrechts heeft het woord.

De heer Peter Gysbrechts: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik verneem dat er een aantal stappen worden gezet en ontmoetingen worden gepland. Ik denk dat dat ook de bedoeling is van de mensen op de zorgboerderijen.

Als de mensen zelf vragen naar meer kwaliteitsvolle invulling, dan bedoelen ze daar niet mee dat er nu geen kwaliteit zou zijn. Deze vraag kunt u ook lezen in een onlangs verschenen artikel in februari. Er is een stuk geruststelling met wat ik hier hoor, maar het gevoel leeft bij de zorgboerderijen dat de betrokkenheid niet sterk is. Ze hopen op een grotere betrokkenheid vanuit het Vlaams welzijnsbeleid. Ik denk dat dit er wel kan komen en dat dit door de geplande contacten kan verbeteren zodat ze via die link de nodige armslag kunnen krijgen voor een gecoördineerde invulling van de onderbouw van groene zorg in Vlaanderen.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Minister, ik wil u bedanken voor uw antwoord. Het is een belangrijk element – u hebt het ook onderstreept – dat het niet de bedoeling kan zijn om van die zorgvorm een erkende vorm te maken met eventueel extra normen zoals bijscholing van landbouwers enzovoort. Het zal dan niet meer haalbaar zijn. Het is net het surplus dat het op een redelijk spontane manier kan ontstaan. U hebt ook duidelijk de plaats en de verantwoordelijkheid van de instelling onderstreept. Dat blijft heel belangrijk voor een kwaliteitsgarantie in de toekomst. Groene Zorg probeert inderdaad de landbouwers de nodige ondersteuning te geven. Ik hoop dat er op 11 mei een positieve discussie of overleg kan plaatsvinden voor de toekomst van de zorgboerderijen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Lies Jans tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over voedsel etikettering

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Lies Jans: Voorzitter, minister, collega's, enige tijd geleden heeft dit parlement zijn goedkeuring verleend aan de gezondheidsdoelstelling ‘Voeding en Beweging’. Dat

gebeurde unaniem, deze doelstelling is dus breed gedragen. Een van de aandachtspunten in deze doelstelling is de voeds etikettering. In de hoorzitting over voeds etikettering is dat ook aan bod gekomen.

Het Onderzoeks- en Informatiecentrum van de Verbruikersorganisaties (OIVO) deed daar onderzoek naar en concludeerde dat meer informatie op het etiket niet noodzakelijk tot meer duidelijkheid leidde. Ik citeer even uit de resultaten van het onderzoek. “De consumenten willen informatie over de voedingswaarde die eenvoudig en snel te begrijpen is. Hoe eenvoudiger het etiket, hoe meer het gewaardeerd wordt. Te uitgebreide informatie kan immers het omgekeerde effect hebben van wat men wenst te bereiken als de consument er niet meer aan uit kan en dreigt zijn interesse ervoor te verliezen.” Naast deze opmerking vragen de consumenten blijkbaar ook dat de verstrekte informatie op het etiket meer is dan louter feitelijke informatie. Mensen willen weten wat de gezondheidsimpact is van een bepaald product. Dat kwam zoals ik zei, bij de gezondheidsdoelstelling aan bod.

Dit is een belangrijk thema, maar Vlaanderen heeft dat niet in de hand. Samenwerking met de Europese instellingen zal van belang zijn. Mevrouw De Vits heeft een Europees voorstel toegelicht. Ik heb vernomen dat dit weer tot ingewikkelde etiketten dreigt te leiden. Er zou geen grotere duidelijkheid of meer informatie ter beschikking komen van de consument.

Deze vraag staat niet in mijn ingediende vraag om uitleg, minister: bent u op de hoogte van de stand van zaken van de voeds etikettering? Wat is uw visie over het voorstel dat voorligt in het Europees Parlement?

Ziet u in het EU-voorzitterschap nog een instrument om naar een duidelijke en vereenvoudigde voeds etikettering te kunnen gaan?

De voorzitter: Mevrouw De Vits heeft het woord.

Mevrouw Mia De Vits: We hebben het er al over gehad. Natuurlijk ondersteun ik de vraag van mevrouw Jans naar een goede etikettering. Het is juist, denk ik, dat op een etiket niet te veel informatie mag staan, anders raakt de consument er niet wijs uit. Het is belangrijk, en ik heb in het Europees Parlement aan die richtlijn gewerkt.

De tekst op het etiket mag zeker niet misleidend zijn. Het Europees Parlement heeft het debat over de lightproducten gevoerd. We moeten oppassen. Er is een wetgeving, ze is omgezet, en ze is niet erg overzichtelijk omdat ze in verschillende richtlijnen zit. Er moet nieuwe Europese wetgeving komen. Die is er nu, aangezien de Commissie een voorstel heeft. Volgens mevrouw Jans is ze opnieuw te ingewikkeld. Ik vind dat we het werk moeten overlaten aan het Europees Parlement.

Volgens mijn inlichtingen – de minister zal dat bevestigen of ontkennen – is er tot nu toe onder het voorbije voorzitterschap geen akkoord over dat voorstel. Het zit nu onder het Spaanse voorzitterschap en zal misschien naar het Belgische voorzitterschap komen indien er ook onder het Spaanse voorzitterschap geen akkoord bereikt wordt. We moeten ons hoeden voor nieuwe initiatieven onder het Belgische voorzitterschap.

We hebben een voorstel van de Commissie van 2008. Dat wordt besproken, zowel in de Europese Raad als in het Parlement. Het is aan ons om via onze standpunten in de Raad te werken aan het voorstel. Als de etikettering weer ingewikkeld dreigt te worden, moeten we ervoor zorgen dat de informatie toegankelijker wordt.

In het Europees Parlement moeten we hetzelfde doen via onze Europese Parlementsleden. Ik zou zeker niet pleiten voor een nieuw initiatief van het Belgische voorzitterschap. We moeten eerst zien dat het huidige voorstel, al dan niet geamendeerd, goedgekeurd raakt.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Zoals u in uw vraagstelling reeds aanhaalde, mevrouw Jans, is het voedingsbeleid geen exclusieve Vlaamse bevoegdheid. Ook de federale overheid heeft

bevoegdheden ter zake. Enerzijds is het preventiebeleid rond gezonde voeding een Vlaamse bevoegdheid, anderzijds zijn de hygiëne, eventuele ‘vervuilende bestanddelen’ in het voedsel, nieuwe producten en etikettering federale bevoegdheden. Voor meer concrete informatie over acties inzake voedsletikettering naar aanleiding van het komende Europees voorzitterschap moet – of moest – ik u dus doorverwijzen naar mijn federale collega Onkelinx, die bevoegd was.

Op 2 en 3 december heeft er alleszins een internationaal symposium plaats te Brussel over de ‘Evaluation of Nutrition Policies’ in het kader van het EU-voorzitterschap. Toch wil ik even toelichten dat ik met de Federatie Voedingsindustrie Vlaanderen (Fevia), de koepel van de voedingsproducenten, dit jaar een collectieve gezondheidsovereenkomst sloot. Met deze overeenkomst engageert Fevia Vlaanderen zich om duidelijke en eerlijke informatie op haar producten weer te geven, om de consument in staat te stellen op een correcte, geïnformeerde wijze keuzes te kunnen maken. In het kader van deze collectieve gezondheidsovereenkomst zal ook Fevia ijveren voor de weergave van geharmoniseerde en duidelijke informatie op voedingsproducten bij de bevoegde Europese instanties. De Europese Commissie heeft in haar witboek ook duidelijk de samenwerking met particuliere actoren en een partnerschapsaanpak naar voren geschoven als belangrijk aandachtspunt bij de consumentenvoorlichting en -informatie.

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Lies Jans: Ik dank u voor uw kort maar krachtig antwoord, minister.

Mevrouw De Vits, ik heb er niet voor gepleit om onmiddellijk stappen te zetten om zelf naar een eenvoudige voedsletikettering te gaan. We moeten wel waken over de totstandkoming van de Europese regelgeving. Daarom vroeg ik aan de minister om zijn visie over de huidige voorstellen. Daar heb ik geen antwoord op gekregen, maar dat zat ook niet in mijn originele vraagstelling.

Mocht er geen duidelijkheid of eenvoudig systeem komen, dan moeten we vanuit Vlaanderen tijdig reageren. Dat is mijn pleidooi.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Danielle Godderis-T’Jonck tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over zorgnetwerken

De voorzitter: Mevrouw Godderis heeft het woord.

Mevrouw Danielle Godderis-T’Jonck: Voorzitter, minister, dames en heren, zorgnetwerken wil op het platteland netwerken creëren waarbij extra aandacht gaat naar kwetsbare doelgroepen, hoofdzakelijk senioren. Een zorgnetwerk stoelt op samenwerking tussen lokale besturen, vrijwilligers, lokale actoren en het reguliere dienstverlenings- en zorgaanbod. Een zorgnetwerk besteedt ook aandacht aan de partners die in het dorp aanwezig zijn, onder andere de wijkagent, thuisverpleging, verenigingen, handelaars en vrijwilligers. Bedoeling van een zorgnetwerk is beter samen te werken met de lokale partners door hen beter te leren kennen, eventueel samen te werken, signalen opvangen en behandelen. Een coördinator staat in voor de opvolging en ondersteuning, is een aanspreekpunt en reikt de hand tot kennismaking.

Het is vanuit de vaststelling dat de professionele dienstverlening de mensen niet meer bereikt en ook omgekeerd, doordat de mensen die diensten niet meer vinden, dat vormen van dienstverlening bijkomend worden uitgewerkt door een zorgnetwerk, onder andere informatie en advies, leeshulp, hulp in huis, vervoersdienst en klusjesdienst. Zorgnetwerken komen vooral voor op het platteland omdat ze tegemoetkomen aan bepaalde specifieke lokale noden of tekorten: toegankelijkheid en bereikbaarheid van voorzieningen, beperkte mobiliteit en

verspreide bewoning, gemiddeld slechtere woningkwaliteit en oudere woningen. Mantelzorg wordt minder evident door het wegtrekken van jongeren, door de vergrijzing en de beperkte bestuurkracht van de gemeenten. De Vlaamse regelgeving is ook te generiek en onvoldoende afgestemd op de noden van het platteland.

De voorbije jaren hebben de zorgnetwerken hun nut als instrument ontwikkeld op maat van het platteland voldoende bewezen. Deze projecten hebben een belangrijke rol te vervullen in het zorg- en welzijnslandschap op het platteland. Desondanks worden zij onvoldoende naar waarde geschat door de Vlaamse overheid en vallen zij buiten alle reguliere Vlaamse subsidiekaders. De huidige initiatieven moeten het nu vooral stellen met tijdelijke experimentele financiering door de Vlaamse overheid, zoals plattelandsbeleid, andere project-subsidies, of door Europa. Voor lokale besturen in een plattelandsregio, die over beperkte financiële en personele slagkracht beschikken, is het niet haalbaar om de uitbouw van dergelijke projecten volledig op zich te nemen.

Minister, erkent u het nut van deze zorgnetwerken als aanvulling op de professionele dienstverlening? Ziet u een mogelijkheid tot het decretaal verankeren van zorgnetwerken in het regulier Vlaams beleidskader met bijhorende middelen, zodat bestaande en toekomstige zorgnetwerken een duurzaam karakter kunnen krijgen? In hoeverre wordt, gelet op de specifieke noden en verwachtingen, in de huidige Vlaamse regelgeving inzake welzijn en gezondheidszorg een plattelandstoets doorgevoerd?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Voorzitter, collega's, het concept 'zorgnetwerken' vind ik zeker de moeite waard om te onderzoeken. De pilootprojecten die eind 2007 in het kader van het Vlaams geïntegreerd plattelandsbeleid opgestart werden onder de noemer 'dorpsnetwerken voor zorg in een rurale omgeving' – de zogenaamde ZORO-projecten –, werden in het najaar op mijn kabinet ontvangen. Daar hebben ze hun projecten volledig toegelicht.

Uit dat overleg bleek dat het concept 'zorgnetwerken' niet volledig beantwoordt aan de normen van een woonzorgnetwerk of een lokaal dienstencentrum uit het Woonzorgdecreet, maar dat het wel in belangrijke mate tegemoetkomt aan de geest van dat decreet. Het draagt namelijk bij tot het realiseren van een aantal doelstellingen van dat decreet in verband met kwetsbare doelgroepen, sociale netwerkvorming, laagdrempeligheid, vrijwilligerswerk en informatie-uitwisseling. De initiatiefnemers beschouwen hun ZORO-projecten als een plattelandsvariant van de lokale dienstencentra.

Ik zal verder onderzoeken of het Woonzorgdecreet of een van de uitvoeringsbesluiten daarvoor moet worden aangepast. Het uitvoeringsbesluit over de woonzorgnetwerken moet nog opgesteld worden en kan rekening houden met de realiteit van deze dorpsnetwerken. Een eerste overleg met het departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (WVG) en het agentschap Zorg en Gezondheid heeft daarover vorige maand plaatsgevonden. Ervoor zorgen dat mensen zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen en daar verzorgd kunnen worden, is een van de speerpunten van het regeerakkoord en van de beleidsnota. Als de zorgnetwerken daartoe kunnen bijdragen, dan wil ik die initiatieven zeker versterken.

Een echte plattelandstoets, vergelijkbaar met bijvoorbeeld de armoedetoets of de kind- en jongere-effectrapportage (JoKER), die beide ingebed en geïntegreerd zijn in de reguleringsimpactanalyse (RIA), bestaat tot dusver niet. De toepasbaarheid van het Woonzorgdecreet in een stedelijke versus een landelijke context is dus niet a priori onderzocht, maar bij de uitvoering daarvan moet daar wel aandacht aan geschonken worden. Indien zou blijken dat bepaalde vormen van dienstverlening inzake woonzorg niet of moeilijker haalbaar zijn op het platteland – wat aannemelijk is als we rekening houden met de schaal en de aard van de bewoning –, dan zal de regelgeving in die zin moeten worden bijgestuurd.

Het afstemmen van vraag en aanbod in een minder dicht tot soms dunbevolkte plattelandsregio is een uitdaging bij het voeren van een aangepast welzijns- en gezondheidsbeleid. Hoewel het nooit haalbaar zal zijn om op het platteland eenzelfde mate van nabije dienstverlening te garanderen als in steden, moeten we er toch voor zorgen dat de bevolking ook daar over een redelijk aanbod kan beschikken. We moeten daarom oog hebben voor de concrete behoeften van mensen op het platteland, en proberen om daar vervolgens zo goed mogelijk op in te spelen.

De voorzitter: Mevrouw Godderis heeft het woord.

Mevrouw Danielle Godderis-T'Jonck: Minister, ik dank u voor uw uiteenzetting. Ik hoop dat er, zoals u hebt beloofd, werk van wordt gemaakt.

De voorzitter: Mevrouw Van der Borgh heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Ik vond het een beetje verwarrend. Ik heb aandachtig geluisterd naar het antwoord van de minister.

Minister, in het kader van de administratieve vereenvoudiging en de vereenvoudiging in het algemeen zou ik er toch voor willen pleiten om verwarring te vermijden. Men heeft het over zorgnetwerk, woonzorgnetwerk. Het ene bestaat blijkbaar al, het andere moet nog worden opgericht. U zegt dat er nog geen uitvoeringsbesluit is. Als ik voortga op wat de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) vorig jaar heeft gesteld, dan zou het niet meer voor deze legislatuur zijn, maar wel voor de volgende. Het komt wat verwarrend over.

Als de uitvoeringsbesluiten van het Woonzorgdecreet er eenmaal zijn, zou er gezorgd moeten worden voor een eenvormig systeem, dat duidelijk is voor iedereen en dat er geen twee of drie gelijkaardige initiatieven naast elkaar bestaan. Dat zou het alleen maar ingewikkelder maken. Het zijn allemaal bijkomende structuren. U kent ons pleidooi om mensen tijd te geven voor zorg in plaats van voor vergaderingen.

Minister Jo Vandeurzen: Ik heb gezegd dat we dat moeten proberen in te passen in eenzelfde concept. Als dat betekent dat we decretaal of via besluiten iets moeten doen, dan moet dat gebeuren. We zullen geen drie systemen naast elkaar laten bestaan.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■